

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : PETRE BORS

APARE ODATĂ PE
SEPTĂMĂNA

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 „
Pe 3 luni 8 „

Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

91, — Căminul Dâmboviței — 91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechiu 2 Lei

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

SUMAR

Jurisprudența Română :

Curtea de Apel din București s. I: *Zinca Spiru Nicolau cu Șerban Andraș, Andrei Tuzeș, Maria Tuzeș, Reveica Tuzeș, Iuliana Tuzeș, Ianoș Veis și Ana Șerban.*

Curtea de Apel din Craiova s. II: *Elena N. Guron și Al. Isvoranu cu G. Târnoveanu, tutorele minorilor decedatei Efinia Târnoveanu.*

Tribunalul județului Suceava: *Ruxandra Gh. Filip, născută Volintiru cu Profira Grigorie Gârleanu.*

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA I

Audiința de la 7 Februarie 1896

Președinția d-lui G. E. SCHINA, Prim-Președinte

Deciziunea civilă No. 26

Zinca Spiru Nicolau cu Șerban Andraș, Andrei Tuzeș, Maria Tuzeș, Reveica Tuzeș, Iuliana Tuzeș, Ianoș Veis și Ana Șerban.

Testament. — După ce lege se discută validitatea formelor unui testament.

Testament. — În ce formă putea testa, sub legiuirea Caragea, o persoană ce nu știa carte. — Cum trebuiau să fie declarațiile martorilor. — Dacă pecetea testatorului se putea înlocui cu alt-ceva.

1) Validitatea formelor unui testament se judecă după legiuirea în vigoare în momentul confecționării aceluiași testament.

2) Sub codul Caragea, cei ce nu știau carte, puteau face testament, punând pe o altă persoană să le scrie testamentul, însă pentru această trebuia ca testamentul să fie pecelluit cu pecetea testatorului și adevărit de două martori și de scriitorul actului, martori care să fi vădut sau să fi aușit de la cel ce a testat că în testamentul este al său.

Declarațiunea martorilor că au fost față este suficientă.

Lipsa pecetei testatorului și înlocuirea ei fie cu o pecete imprimată de la o altă persoană, fie prin tragere de deget de testator, afirmată această tragere de către martorii asistenți, făcea ca testamentul să fie valid.

S-au ascultat: d-l avocat C. Boerescu, din partea apelantei Zinca Spiru Nicolau, precum și d-l avocat I. Rădoiu, din partea intimaiilor, în combateri.

S-a ascultat d-l procuror Zamfirescu, fiind minor în cauză, în concluziuni.

Curtea deliberând,

Având în vedere acțiunea lui Șerban Andraș, decedat intentată la trib. Ilfov, secția I, atât în numele său cât și ca procurator al d-lor Andrei Tuzeș, Maria Tuzeș, Reveica Tuzeș, Iuliana Tuzeș, Ianoș Veis și Ana Șerban, în contra d-nei Zinca Spiru Nicolau prin care revendică casa din mahalaua Sfintul Elefterie, rămasă de pe urma decedatei Catinca Șerbescu (fostă Rosalia Socaci) succesiunea ce li se cuvine lor în calitate de veri primari cu defuncta, rude cele mai apropiate în grad succesibil;

Având în vedere că parte din acești reclamanti, și anume Șerban Andraș, Maria Tuzeș și Ana Șerban, fiind acuma încetați din viață se reprezintă de fii și de moștenitorii lor anume Iuliana Czigler, pentru dânsa și ca tutoare a minorilor săi fi Alecsandru Ion Șerban, Iuliana Tomescu, Alecu Șerban și Ianoș Șerban, Al. Gh. Kiși, ca tutore al minorilor decedatului Șerban Andraș, Veronice Kiși, Szabo Ianoș, Lenior Szabo, Ana Szabo, Imre și Bordezi, Rosalia;

Având în vedere hotărârea tribunalului, actele prezentate precum și concluziunile părților;

Având în vedere că defuncta Catinca Șerbescu încetând din viață în anul 1861 nu lasă pe urma ei nici un herede în linie directă ascendentă și descendentă, lasă însă un testament prin care instituie legatar universal pe Spiru Nicolau care la rândul său instituie pe soția sa Zinca Spiru Nicolau;

Având în vedere că Spiru Nicolau a cerut și obținut și a și fost trimis în posesiunea averii defunctei, afară de averea mobilă pe care și-a însușit-o fără nici o formalitate Șerban Andraș, unul din reclamânții de astă-zi;

Având în vedere că soțul testatoarei s'a încercat la 1864 să atace testamentul pentru viciu de formă însă n'a reușit căci i s'a respins pretenția printr'o decesiu definitivă a Curții de Apel din București, secția I, No. 110/67;

În urmă încercă să revendice același imobil ca fiind cumpărat de dânsul pe numele femeii sale defunctă Catinca Șerbescu, în scop de a eluda prohibițiunii legale care împiedică pe streini de a cumpăra imobile, Ioniță Șerbescu cade și în această acțiune și pretențiile sale i se resping prin decizia No. 110/68, a Curții de Apel, secția I;

Maî târziu tot Ioniță Șerbescu atacă testamentul în fals pretinzând că martorii n'au iscalit la facerea testamentului ci mult mai în urmă după moartea testatoarei însă nici aci n'au reușit, căci martorii pe care i conrupsese și care se pretase combinațiunilor sale a fost condamnați de instanțele de reprimare ca martori mincinoși, rămânând stabilit că ei au iscalit la epoca confecționării testamentului;

Ioniță Șerbescu nu se descorajează așa de lesne și pune pe fiica sa Ana Șerbescu de a ataca acest testament însă nici ea nu fu mai fericită, căci prin decizia No. 344/76 i se respinse acțiunea;

Având în vedere că astă-zi intimați în apel în calitate de rude colaterale ale defunctei Catinca Șerbescu atacă acest testament pentru viciu de formă;

Având în vedere că testamentul fiind făcut sub imperiul codului Caragea urmează să examinăm validitatea formelor aceluși testament în raport cu acea legiuire;

Considerând că testamentul defunctei este scris de altă persoană și subscris de testatoarea prin punere de deget adevărit de cinci martori din care doi nu știu carte, cel d'al treilea este scriitorul actului al patrulea este preotul localității și al cincilea este notabilul mahalalei, toți acești martori adaogă indreptul numelui lor mențiunea că am fost față;

Considerând că art. 23, partea IV, cap. III, codul Caragea arată formalitățile ce trebuiesc îndeplinite, pentru validitatea testamentelor autentice, mistice și olografe;

Considerând că legiuitorul Caragea nu putea lăsa de incapacitate de a testa clasa cea mai numeroasă a populațiunii pe acele vremuri, adică persoanele care nu cunoșteau carte, pentru ele trebuie să aplicăm la teste dispozițiunile art. 8, partea IV, cap. II, care prevede formele ce trebuiesc îndeplinite pentru cei ce nu știu carte adică testamentul să fie pecetluit cu pecetia testatorului și adevărit de doi martori și de scriitorul actului, martori care să fi văzut sau să fi auzit de la cel ce a făcut testamentul că este al său;

Considerând că dacă martorii sunt destinați să controleze și să ateste vericitatea dispozițiunilor testamentare și dacă prin urmare ei trebuie să fie cunoscători de carte, în speță această cerință a legii este satisfăcută căci din cinci martori care se ved că au figurat la confecționarea testamentului, trei dintre ei sunt cu cunoștință de carte iscalind și adevărind testamentul;

Considerând că scriitorul actului nu poate fi înlocuit ca martor căci este martorul cel mai principal căci el auzit pe testatoarea și a scris după dictarea ei, incapacitățile nu se pot crea fără vre-un text de lege;

Considerând că declarația martorilor că au fost față este suficientă de oare-ce art. 26 de la dieta codul Caragea nu cere cumulativ să fi auzit și să fi văzut conjucțiunea și este înlocuită prin alternativa sau este desul ca martorii să fi văzut și martorii care a fost față au și văzut, termenii legii nu sunt sacramentali, și pot fi înlocuiți prin equipolenți ast-fel în cât toate cerințele legii sunt satisfăcute;

Considerând că argumentul ce se trage din lipsa pecetiei nu este decisiv căci pe de o parte legiuitorul nu determină forma pecetiei nici inscripțiunile sau inițialele ce trebuie să conție ca putând fi proprie a testatorului sau imprumutată de la altul și după un us constant ea putea fi înlocuită prin tragere de deget care eșivala ca o pecetie, că în specie acest semn distinctiv există pe testament și mai este afirmat și de martori;

Considerând că obiecțiunea ce se face că doi martori din cei iscaliți în testament a fost condamnați pentru fals această obiecțiune să întoarce contra celui ce a încercat să-i suborneze;

Considerând că chiar de s'ar elimina acești martori adică Ioniță Petre Croitoru, fără știmța de carte, și Dumitru Zdrăfcu care iscalesce testamentul totuși mai rămân încă trei alți martori cunoscători de carte care ajung ca să perfecteze testamentul;

Considerând că testamentul fiind valabil nu mai este nevoie de a mai cerceta gradul de rudenie al reclamânților, intimați în apel tot pentru același motiv nu mai este nevoie de a mai cerceta, dacă prescripția invocată de Zinca Spiru Nicolau este sau nu fondată;

Considerând că obiecțiunea ce se face că acestu testament i lipsește unitatea de context n'are nici o valoare căci dacă această condițiune se cerea în dreptul Roman ca o reminiscență istorică a dreptului primitiv, când testamentul se făcea în condiții care nu puteau să și suspende lucrările sub pedeapsă de nulitate această rațiune numai există sub codul Caragea, de aceea vechea noastră legiuire nici nu reaminteste de această condițiune și se știe că forme solemne iritante nu poate să existe fără o dispozițiune egală;

Considerând că cererea ce se face de a se asculta martori spre a se stabili că nu ei au iscalit testamentul;

Considerând că dacă art. 21, partea VI, cap. IV, permite a se asculta martori, în speță însă ei au fost deja ascultați cu ocaziunea instrucțiunii, ce li s'a făcut asu-

pra plângerei de sperjur și s'a stabilit că ei au iscălit testamentul *codemtempore*, la epoca confecționării testamentului;

Că dacă această hotărâre dată pe cale represivă nu poate să constituie lucru judecat, de sigur că constituie o presumpțiune foarte de fapt care dispensă a se asculta și martorii a căror depunere va constitui tot o presumpție și conform art. 21 sus menționat este primită și proba de aiurea cea ce s'a și efectuat în speță.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier N. Budișteanu, Curtea admite apelul.

(ss) G. E. Schina, Al. Stoicescu, C. R. Manolescu, M. Iulian, N. Budișteanu.

CURTEA DE APPEL DIN CRAIOVA, SECȚIUNEA II

Audiența de la 19 și 28 Februarie 1896

Președinția d-lui C. PLOȘOREANU, Consilier

Deciziunea civilă No. 39

Elena N. Guran și Al. Isvoranu cu G. Târnoveanu, tutorele minorilor decedatei Efmia Târnoveanu;

Promisiune de egalitate. — Ce este o promisiune de egalitate. — Care sunt efectele ei pentru înzestrătorul căruia i s'a făcut. — Dacă înzestrătorul căruia i s'a făcut mai poate fi privat de vre-o parte din averea ce i se cuvine în moștenirea înzestrătorului său părinte.

Femea măritată. — **Imobil dotal.** — Dacă femeia măritată poate da, cu simpla autorizatiune a soțului său, imobilul său dotal pentru căpătuirea copiilor comuni ambilor soți.

1) Când un părinte înzestrător pune în foaia de zestre, prin care înzestreză pe fiica sa, clauza: *«Iar după moartea noastră toți copiii noștri vor împărți frățeste averea ce vom avea și va rămânea după urma noastră»*, această clausă constituie o promisiune de egalitate și are de efect ca înzestrata sau moștenitorii săi să nu poată fi privați de nici o parte din averea părintelui înzestrător, nici chiar de cotitatea disponibilă.

2) Femea măritată poate, cu simpla autorizatiune a soțului său, să dea imobilul său dotal pentru căpătuirea copiilor comuni ambilor soți.

Curtea deliberând, Asupra apelurilor făcute atât de Alexandru Isvoranu și Elena N. Guran, personal cât și apelul făcut de Căpitan G. Dobriceanu azi decedat, și susținut de numiții în calitate de moștenitori ai numitului defunct, contra sentinței civile No. 274/92 a trib. Doljiu, secția II, pronunțată asupra cererii făcute de Căpitan G. Dobriceanu, contra d-lor Al. Isvoranu, Elena Guran autorizată a sta în judecată de soțul său N. P. Guran și a d-lui G. Târnoveanu, tutorele minorilor decedatei Efmia Târnoveanu, și care lînde a fi trimiși în posesiunea legatului de a patra parte din moșia Viașu situată în Mehedinți, și a patra parte din casele cu locuința și dependențele lor din Craiova, care legat ia fost

făcut de către decedata sa mamă Maria Isvoranu, prin testament mistic cu data 22 August 1886, și care cerere a fost admisă de tribunal în parte recunoscându-se valabil legatul cotității disponibile a averii defunctei Maria Isvoranu, făcut Căpitanului G. Dobriceanu numai față de d-na Elena N. Guran și Al. Isvoranu, obligându-i a preda numitului fie-care câte a șase-spre-zece parte din moșia Viașu și casele cu locul din Craiova care parte constituie față de fie-care din erez, a patra parte din cotitatea disponibilă a averii numitei defuncte, respingînd cererea făcută de dînsul contra minorilor decedatei Efmia Târnoveanu, și care apeluri s'au conectat de Curte spre a se judeca odată prin încheierea No. 477/96;

Avînd în vedere sentința trib. și concluziunile depuse înscris de părți;

Ascultînd pe d-l procuror în concluziunile puse;

Avînd în vedere că intimatul G. Târnoveanu tutorele minorilor decedatei sale soții Efmia Târnoveanu, se opune cererii făcute de apelanți, susținînd că legatul făcut de defuncta Maria Isvoranu fiului său Căpitan G. Dobriceanu prin testament cu data 22 August 1886, este nul față de minorii săi fii, pe motivul că, prin actul dotal al defunctei sale soții ficea decedatei Maria Isvoranu, mama a promis egalitatea între fii săi și, nu mai putea în urmă să testeze cotitatea disponibilă copilului său defunct Căpitan G. Dobriceanu;

Avînd în vedere că din acte și debateri se constată că, în anul 1885, Efmia Isvoranu, astăzi decedată și reprezentată prin moștenitorii săi minorii G. Târnoveanu a fost înzestrată de părinții săi Emanoil și Maria Isvoranu, înainte de a trece în căsătorie cu G. Târnoveanu prin actul dotal autentificat de tribunalul Doljiu la 30 August 1885, că acest act conține printre alte clauze și cea următoare: *«Iar după moartea noastră, toți copiii noștri vor împărți frățeste averea ce vom avea, și va rămânea după urma noastră»*, că e mai natural a presupune că prin această frasă constituitoarea dotei, a înțeles de a face un act juridic, o convențiune cu înzestrata, de a se lega față de ea, promițându-i că nu va avea avantajul unul din cei-alți copii ai lor în defavorul său, de cât de a manifesta simpla dorință ca ei să se împartă frățeste, adică egal, dacă prin dispunerile ce vor face nu vor împiedeca împărțirea egală, a da acest din urmă sens sus menționatei frase, este a presupune că, constituitoarea dotei a spus un adevăr, atât de evident, în cât nu e nevoie de a fi spus;

Avînd în vedere că clauza aceasta fiind admisă, de doctrină, sub numire de promisiune de egalitate, trebuie a se determina efectele ei, pentru a se ști dacă constituitoarea Maria Isvoranu, care a făcut această donațiune, mai putea sau nu, să avengeze pe unul din copiii săi, decedatul Căpitan Dobriceanu, prin testamentul său în prejudiciul moștenitorilor Efmia Târnoveanu;

Considerând că în regula generală prin art. 821 din cod. civil, se dispune că donațiunea între vii de bunuri viitoare este revocabilă, că pentru a facilita teasătorile, legiuitorul nostru prin art. 933 c. civil, a admis validitatea de bunuri viitoare, adică a instituțiunei contractuale, făcūti prin contract de căsătorie viitorilor soți;

Considerând că promisiunea de egalitate e o varietate a instituțiunei contractuale, ea consistă în angajamentul luat prin contractul de căsătorie de un părinte către copilul său ce se însoară sau se mărită de a nu l priva de partea sa ereditară în cotitatea disponibilă, pentru a o da unuia din frații săi, sau uneia din surorile sale, că diferența între această promisiune și instituțiunea contractuală, e că părintele, care a promis egalitatea, poate prin donațiuni sau legături despoia pe copilul donator de partea sa în cotitatea disponibilă dând o unu străin, pe când în situațul contractual nu ar putea dispune de bunurile dăruite;

Că în speță, Maria Isvoranu nu putea, în urma angajamentului luat prin act dotal al Efimiei Târnoveanu să priveze pe aceasta de partea sa ereditară, legându o cum a făcut, fratele donatoarei, Căpitan Dobriceanu;

Considerând că apelanții Elena N. Guran și Alex. Isvoranu, nu pot invoca contractul de căsătorie al decedatei Efimiei Târnoveanu în contra testamentului făcut în favoarea Căpitanului Dobriceanu, de oare ce densi nu a luat parte la acest contract și promisiunea de egalitate făcută de Maria Isvoranu, nu are valoare de cât pentru moștenitorii decedatei Efimiei Târnoveanu;

Considerând că de și sa mar susținut de apelanți, că promisiunea de egalitate trebuie a se considera ca nulă pentru motivul că bunurile date, moștia viașu și casele erau imobile dotale, de care femeia nu poate dispune, această obiecțiune se privește nefondată, de oare ce prin dispozițiunile art. 1250 c. civil, și se permite femeii, de a da imobilită seu dotală cu simpla autorizațiune a bărbatului seu, pentru căpătunrea copiilor comuni ambilor soți, autorizațiune care în speță este dată prin concursul soțului în facerea actului dotal al decedatei Efimiei Târnoveanu;

Că așa dar legatul cotității disponibile lăsat de decedata Maria Isvoranu, fiind nul în privința părții cvenită în cotitatea disponibilă eredită defunctei Efimiei Târnoveanu, și valabil față cu Elena N. Guran și Alex. Isvoranu, Curtea urmează a respinge atât apelul făcut de Alex. Isvoranu și Elena Guran personal, cât și apelul făcut de Căpitan Dobriceanu azi decedat și susținut de numiți în calitate de moștenitori ai numițului defunct, și a confirma sentința tribunalului.

Pentru aceste motive și de acord cu concluziunile d-lui Procuror, Curtea respinge apelurile făcute de ambele părți.

(ss) C. Plopușoreanu, M. Economu, I. Udăreanu

OPINIUNE

Avend în vedere apelul interjertat de Căpitan G. Dobriceanu, reprezentat astăzi prin moștenitorii săi, Alex. Isvoranu și Elena N. Guran, contra hotărârei tribunalului Doljiu, secs. II cu No. 274/92, care tinde la validitatea testamentului defunctei Maria Isvoranu, prin care aceasta lega fiului seu G. Dobriceanu, partea disponibilă din averea sa, precum și cererea de a li pus în posesiunea acestui legal;

Avend în vedere propunerile părților litigante, precum și actele de care se servă;

Considerând că pentru a rezolva litigiul dintre părți aflate astăzi în instanță urmează a examina dacă defuncta Maria Isvoranu, dotând pe fiica sa Efimia prin contractul dotal din 30 August 1885, autentificat de tribunalul Doljiu, secția Comercială și de Notariat la No. 3357 a înțeles a face în favorul seu exclusiv o promisiune de egalitate și prin urmare a căuta care a fost voința și intenția inzestratoarei când a constituit dotala fiicei sale;

Considerând că examinând frasa continută în actul dotal «iar după moartea noastră toți copii noștri vor împărți frățeste averea noastră în părți egale» după moartea noastră reese în mod evident, că Maria Isvoranu nu a înțeles a face o promisiune de egalitate în favoarea fiicei sale Efimii în prejudiciul celor-alți copii ai săi, și aceasta să deduce din întregul context al actului dotal unde se vede că inzestratoarea era preocupată numai de a asigura fiicei sale un venit fix în timp cât va trăi densa, iar în ceea ce privea averea fiicei sale după moartea sa să se rapoarte la lege, cu credința că toți copiii săi se vor împărți frățeste în averea ce va lăsa și ce va rămănea;

Considerând că, dacă Maria Isvoranu, ar fi vdit și înțeles a avantagia pe fiica sa Efimia, nu ar fi avut de cât a o spune această clar, numind o în foaia dotală personal, iar nu întrebunța termenii generali, cum face când zice: toți copii noștri vor împărți frățeste în averea ce va lăsa și ce va rămănea;

Considerând că prin faptul de a înzestra fiica sa Efimia o pozițiune determinată în averea sa succesorală, Maria Isvoranu se despoia de un drept că să de legea de a dispune de cotitatea disponibilă după voința su, și pentru a renunța el va li un drept ce să conferă legea să trebui ca acesta să se facă în mod expres și neîndoelnic, ori din foaia dotală nu numai că nu reese această intențiune, ba ce este mai mult după un an de la confecționarea foii dotală, lega și partea disponibilă din averea sa fiului seu din primă căsătorie, Căpitanul Gheorghe Dobriceanu;

Considerând că pentru a da o echitabilă interpretare actului ce se interpreță trebuie să se avertă în considerație și starea decultură juridică a părții contractate, care de esigur în specie nu era în corent cu toate subtilitățile de interpretare ale jurisprudenței și doctrinei în ceea ce privește instituția contractuală și modalită-

țile ei, și ce este mai mult din redacția foii dotale în care se vede o mulțime de inutilități, se poate afirma că nu o persoană specială a consiliat pe părți;

Considerând în fine că din toate actele publice, făcute de Maria Isvoranu se vede preocuparea dânselor constantă de a nu părtini pre nici unul din copii săi și prin interpretarea ce se dă de intimați actului dotal, s'ar ajunge la un rezultat cu totul contrariu bunelor dispoziții părintești ale Marii Isvoranu, atribuind fiecei sale Efimia o parte mai mare în succesiunea sa în detrimentul celor-alți copii ai săi, de oare ce chiar dispunând de partea sa disponibilă în favorul fiului său Căpitan Gheorghe Dobriceanu, care nu mai avea altă avere, nu se vede de cât gândul său nestrămutat că după moartea sa toți copii să se bucure de o egală avere;

Pentru aceste considerente suntem de părere a se admite apelul Căpitanului Gheorghe Dobriceanu decedat și reprezentat astăzi prin moștenitorii săi Alexandru Isvoranu și Elena N. Guran, a se valida testamentul defunctei Maria Isvoranu și a se trimete apelanții în posesiunea legatului părții disponibile.

(ss) G. D. Băldărescu, C. Valimărescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI SUCEAVA

Audiența de la 17 Decembrie 1894

Președinția d-lui ALEXANDRU RADIAN, Președinte

Sentința civilă No. 150

Ruxandra Gh. Filip, nascută Volintiru, cu Profira Grigorie Gârleanu

Pământ rural. — Dacă pământurile date foștilor clăcași și însurăteilor au fost declarate inalienabile fără nici o rezervă, de către art. 132 din constituțiunea din 1884.

Legitimatorul constituant din 1884, prin art. 132 din constituțiune, a declarat inalienabile pământurile rurale date foștilor clăcași și însurăteilor, și această inalienabilitate a fost acordată fără vre-o rezervă din acelea prevăzute în legea rurală.

Această constituțiune nu a admis de cât schimbul pământurilor rurale, ast-fel cum a fost admis de legea interpretativă din 1879.

S'au ascultat d-nii Gh. Ghiteșcu, avocatul reclamantei Ruxandra Gh. Filip, în espunerea motivelor acțiunii clientei sale și d-l Ștefan Albu, avocatul intimatului Profira Gr. Gârleanu, în combaterile.

Tribunalul de liberând

Având în vedere acțiunea civilă deschisă de Ruxandra Gh. Filip nascută Volintiru, contra Profirei Grigorie Tănase Gârleanu pentru revandicare de pământ;

Având în vedere că prin acțiunea sa Ruxandra Gh. Filip tindă de a se obliga Profira Grigorie Tănase Gârleanu, ca să i lase în stăpânire două falci pământ situate în cătuna Tampești dat defunctului ei părinte Ion Volintiru după legea rurală, pământ pe care pă-râta o stăpânit de 7 ani fără nici un drept, și care i

s'ar cuveni ei, ca fiică legitimă a defunctului I. Volintiru; Având în vedere că pârâta, recunoscând că în adevăr deține pământul reclamat, opune însă, în primul loc că reclamanta n'ar fi fiică legitimă a defunctului I. Volintiru, iar în al doilea loc, că ea deținând pământul de la def. Ion Volintiru în baza actelor de cumpărare transcrise de acest trib sub No. 357 din 9 Octombrie 1886 și No. 29 din 21 Ianuarie 1887 reclamanta nu'l mai putea revandica, înstrăinarea pământurilor rurale fiind permise între locuitorii săteni.

In ce privește calitatea reclamantei.

Având în vedere pe de o parte că tribunalul prin jurnalul No. 2039 din ședința de la 13 Maiu 1894 admitând proba cu martori și martorii Dimitrie Dimitriu, Gr. Balina, Gheorghe a Marinicăi, Gheorghe Volintiru și Gheorghe Tureu, fiind ascultați în ședința de la 13 Decembrie 1894, uni sub jurământ și alții ca informatori, din arătările lor rezultă că Ruxandra Gh. Filip este fiică defunctului I. Volintiru și a soției acestuia Gașița, martorul Dimitrie Dimitriu, afirmând că o cunoaște ca atare încă de la 1848;

Având în vedere pe de altă parte că din extractul de pe actul de căsătorie No. 12 pe anul 1867 rezultă că Ion Volintiru și Gașița Volintiru șau dat consimțământul la căsătoria reclamantei cu Gheorghe Filip ca părinții acestia;

Că din toate acestea constatându-se ast-fel că nu numai eunoscută și rudele dar chiar și Ion Volintiru cu soția sa șau tratat și considerat în tot d'una pe Ruxandra Gheorghe Filip ca fiică lor, că deci Ruxandra Gh. Filip având o posesiune de stat constantă, ca fiică ea de fiică legitimă a def. Ion Volintiru și prin urmare dreptul de a reclama și culege moștenirea acestuia este pe deplin dovedit.

În ceea ce privește titlul în virtutea căruia pârâta Profira Grigorie Tănase Gârleanu, deține pământul reclamat de Ruxandra Filip și susținerile ei;

Având în vedere că dacă în adevăr atât după legea rurală din 1864 cât și după Constituția de la 1866 și legea din 1879, pentru menținerea și executarea a art. 7 din legea rurală, era permis locuitorilor săteni sub ori-cari condițiuni anume indicate de ași înstreina pământurile date lor prin legea rurală, și încă după legea din 1879, nu numai că se recunoaște în mod espres ca valabilă ori-ce înstreinare de pământ făcută între săteni în condițiunile legii rurale, dar și permitea chiar și schimbul de pământ contra pământ fără a se mărgini această învoire numai la locuitorii săteni;

Având în vedere că constituția de la 1884 chemată a revizui anume puncte din vechea constituție de la 1866 ocupându-se și de art. 133 din acea constituție care articol prevedea inalienabilitatea pământurilor date foștilor clăcași prin legea rurală pe timp de 30 ani, termen ce era tocmai să espire, a decretat inalienabilitatea acestor pământuri încă pe un period de trei-zeci și două de ani;

Că prin principiul stabilit de Constituția de la 1884 nu poate fi considerat de cât ca absolut în sensul adică că legiuitorul constituant de la 1884 a înțeles a decreta prin art. 132 inalienabilitatea pământurilor date foștilor clăcași fără vr'o rezervă, din acelea prevăzute în legea rurală, admitând numai schimbul de pământ contra pământ, excepțiune consacrată prin legea interpretativă de la 1879;

Având în vedere că dacă legiuitorul constituant de la 1884 ar fi înțeles a decreta inalienabilitatea constituantă din legea rurală de la 1864 spunea, acestea în termene precise, sau cel puțin se refera la acea lege, cum a făcut legiuitorul constituant de la 1866, care prin art. 133 declară că inalienabilitatea pământurilor foștilor clăcași în timp de 30 ani, prevăzută prin legea rurală este menținută, ceea ce denotă că în spiritul acestuia n'a fost de a aduce vr'o schimbare la cele stabilite prin legea rurală, ci numai de a consacra în mod definitiv inalienabilitatea pământurilor rurale ast-fel cum ea era deja regulamentată pe când legiuitorul de la 1884 decretând inalienabilitatea pământurilor foștilor clăcași, nu numai că nu se referă la legea rurală dar încă prin art. 129 declară abrogate toate dispozițiunile din legi, decrete, regulamente și alte acte contrarii cu cele așezate de ea, deci și dispozițiunile relative la înstrăinarea pământurilor rurale între sătenii prevăzută prin legea rurală de la 1864, ceea ce denotă că în spiritul lui a fost de a nu mai permite înstrăinarea acestor pământuri și considerând încă o dată în mod definitiv principiul inalienabilității pământurilor rurale de a și-l regulamentă, admitând ca singură excepțiune schimbul de pământ sub anumite condițiuni.

Având în vedere că dacă apoi se argumentează în sensul că Constituția de la 1884 n'ar fi decretat inalienabilitatea absolută a pământurilor foștilor clăcași, c tot acea condiționată, prevăzută prin legile anterioare și în aceasta se bazează de o parte cuvintele întrebunțate de legiuitor în art. 132 «sunt și vor fi inalienabile» prin aceste cuvinte el a înțeles a consacra o stare de lucruri existentă, inalienabilitatea în marginele legilor anterioare, și a prelungi încă aceiași stare pe 32 ani, iar pe de alta pe considerațiunea că schimbul admis de legiuitorul de la 1884 ne fiind o înstrăinare sau disproprietărire, nu poate forma o excepțiune a inalienabilității, pentru că din aceasta să se poate trage vre-o concluziune în sensul inalienabilității absolute;

Având în vedere că această argumentare în prima ei parte nu este întru nimic justificată, căci pe lângă că în constituția nu se vede a fi avut loc vre-o discuțiune în această privință, dar fiind dată chemarea legiuitorului de la 1864, trebuind el atunci a regula situațiunea pământurilor nu numai a foștilor clăcași improprietării prin legea de la 1884 ca și a celor ale însuraților și ale locuitorilor care a cumpărat înainte de 1884, sau vor cumpăra în urmă în loturi mici proprietăți ale statului, din aceasta, din contra rezultă că prin cuvântul «sunt»

el a înțeles a consacra pentru trecut o stare de lucruri existentă adică inalienabilitatea în marginele legilor anterioare lui 1884 consacrand ast-fel drepturile câștigate în virtutea acelor legi, iar prin cuvintele «vor fi» a consacra pentru viitor principiul inalienabilității ast-fel cum și regulamentează în coprinsul art. 132 până în trecut, ne mai voind adică să țină seamă de dispozițiunile din legile anterioare, care ar aduce, vre-o derogare la principiul stabilit de el la 1884 legi pe care le și declară abrogate prin art. 129; Că argumentarea de asemenea nu este întru nimic justificată nici în a doua ei parte, căci dacă a se reduce voința legiuitorului constituant de la 1884 în a consacra aceeași stare de lucruri, care esista înainte de această dată, nu se vede atunci rațiunea care l'a putut face de a reproduce numai unile dispozițiuni consacrate prin legile anterioare și anume acele relative la schimb prevăzute deja în legea interpretativă din 1879 (art. 13 în fine) în vigoare încă la 1884 și de a lăsa fără mențiune pe cele luate ca învoirea acordată sătenilor atât prin legea rurală de la 1864 cât și prin aceea de la 1879 de a înstreina între ei, fie prin acte între vii, fie prin testament, pământurile pe care fusese improprietăriti aiara numai dacă procedea legiuitorului de la 1884 nu va fi să se găsească ferma lui voință ca locuitorul sătean să nu fie desproprietărit, să nu fie lipsit de pământul ce i sa dat prin legea rurală sau prin cumpărătura de la stat cât trăeste el și după moartea familiei lui, voință pe care legile anterioare și o realizează pe deplin, dar pe care schimbul nu o poate atinge, de aceea și admite numai pe el singur, schimbul neavând de rezultat desproprietărire a săteanului.

Având în vedere că această interpretare se confirmă prin discuțiunile urmate la 1884 în ambele camere legiuitoare, din care discuțiunile reese în mod vădit că spiritul care a animat pe legiuitorul constituant vedând art. 132 ast-fel cum el se găsește redactat în constituțiune, a fost acela de a decreta inalienabilitatea absolută și în adevăr: în ședința de la 30 Martie 1884 a adunării deputaților (Monitorul No. 131/84 pagina 1008-1918) Ministerul Justiției răspundând deputatului N. Ionescu, care se ridicase contra dispozițiunilor coprinses în art. 132, că margind dreptul de proprietate zice: «ne prea ocupăm cu toți să găsim mijlocul... spre a ajunge ca proprietăritul să nu mai aibă cuvânt de a fi în țara noastră, me surprinde cum nu găsiți d.v. logic onor. d-le Ionescu că trebuie să luăm o măsură pentru ca această pricinificare serioasă să fie în adevăr un fapt, iar nu numai o apărare trecătoare așa numită improprietărire a populațiunii rurale pentru un termen de câte-va luni și la îndeplinirea termenului ea să reintoară această proprietate la cel mai deștept dintre sătenii și mai departe...» noi data trebnea să luăm măsura ca acea care devine proprietar să și poată menține proprietatea sau ca și continua Ministerul de Justiție, când improprietărit pe cine va însemna dreptul să pune condițiunea că proprietatea pe care și o

dăm, 'i-o dăm ca s'o cumpere astă-zî cu 5 galbeni pogonul și să n'o poată vinde mâine altuiacu 10 galbeni pogonul».

Ministrul Domeniilor adaugă apoi: «când luasem cuvântul odinioară am găsit mai mulți deputați preocupați de chestiunea schimbului și zicând: dacă ați lăsa partea finală a articolului, asupra schimburilor ast-ferb cum este redactată toată economia legii se distruge», prin urmare se vede de aici că legiuitorul era îngrijit și sta la cumpănă, dacă trebuie să admită, chiar și schimbul

Depuțatul în Arapu, rezumând discuțiunea următoare până atunci zice: «voiți constata că ați la 1884, venim să punem o titelă mai mare de cât la 1864 asupra locuitorilor. restricțiunea art. 132 din constituțiune este imperativă ea nu dă drept să se facă înstrăinări de pământ nici chiar între săteni, între foștii clăcași de aceea d-lor am propus un amendament prin care zice: «vândările și schimburile de pământ contra pământ nu intră în prescripțiunile legii de față pentru săteni». Acest amendament însă nefiind susținut și de alți deputați nici nu s'a luat în discuțiune ceea ce dovedește încă și mai mult că sentimentul legiuitorului a fost de a admite inalienabilitatea fără nici o restricțiune, după cum reiese aceasta din zicerile deputatului P. Grădîsteanu, mă grăbesc a declara că sunt de acord cu d-nul Ministru al Justiției și d-l Ministru al Domeniilor asupra al. I din art. 132 nu însă tot ast-fel și asupra al. III adică acord relativ la schimb, dacă vom lăsa în constituțiune principiul ast-fel formulat că schimburile de pământ contra pământ sunt autorizate, atunci evident că ați desființat prohibițiunea din al. I, prin urmare dacă voiți să lăsați garanții dacă voiți ca în adevăr țărăni să aibă pământ nu deschideți usa la abuz» și mai ales din acele a deputatului G. Cantil, «acest prim alineat al art. 132 comportă în el ideea inalienabilității în sens foarte larg, votând acest articol este evident că țărăni nu mai pot înstrăina pământurile lor». Dacă s'ar găsi că această inalienabilitate este față numai cu străini care nu sunt săteni, și nu ar exista față și cu săteni, atunci în parte dificultatea ar fi înlăturată, dar în aceasta ar fi un rău pentru că s'ar putea găsi într-un sat unul mai bogat, care să cumpere toate pământurile. Cu aceasta, discuțiunea s'a închis și deputatul A. Stoiloianu spund că comisiunea a respins toate amendamentele afară de un amendament al deputatului Fărcășanu care zice: «că se exceptează de la principiul inalienabilității, pământurile coprinse în raionul comunelor urbane, adaugă apoi că într-o constituțiune se copirind numai principiile iar regulamentele lor aparține legiilor speciale» și pentru că d-l Ministru al Domeniilor a promis că va veni cu o lege specială a respins ori ce amendament

Iar în sedința Senatului de la 31 Martie 1884. Monitorul No. 134 pagina 1976—1979 discutându-se art. 132 raportorul respunzând oratorilor care găsesc că modificările introduse de Camera relative la înstrăinarea pământurilor rurale coprinse în raionul comunelor ur-

bane și la schimburi și care modificări atingeau principiul inalienabilității decretat în primul alineat al art. 132 zice: «ceea ce se face astă-zî nu este de loc o inovațiune, este o repetire a unui principiu care există și după dreptul comun, consacrat în mod espres în legea de la 1879, care a afirmat și dinsa, că aceste schimburi nu sunt de disproprietărire și prin urmare nu intră în prevedisiunile dispozițiunii de inalienabilitate»;

«Asupra acestui punct nu poate fi erod o discuțiune: Alt ce va este vinderea și alt ceva este schimbul. Tribunalele vor fi chemate a judeca în diferitele specii ce se vor prezenta: dacă cutare saŭ cutare schimb este sincer saŭ este o simulațiune, adică dacă săteanu'l a fost saŭ nu în fapt desproprietar întru cât privește cel alt amendament relativ la locurile de case ce ar avea foștii clăcași în unele comune urbane în privința acestora nu este același cuvânt de a introduce în lege principiul inalienabilității, aci numai e vorba de pământ de hrană, de pământ de arătură, nu există același rațiune ca pentru pământurile rurale; prin urmare nu este nici de cum aci cațul de a protege aceste locuri urbane prin aceea măsură excepțională și esențialmente economică a inalienabilității care se găsește necesară, în privința pământurilor rurale»;

Avend în vedere în fine că a se admite sistemul contrariu ar fi să se nesocotească voința bine exprimată a legiuitorului constituant de la 1884, care prin art. 132 nu face numai declarațiune de principiu ci decretează chiar dispozițiuni negative și absolute și restricțiuni precise, rezervându-și în același timp dreptul de a veni în urmă, cu o lege specială pentru a reglementa, cele anterioare declarându-le abrogate (art. 129) și ori cât ar fi de puternice ori ce alte considerațiuni trase din principiile generale de drept comun, saŭ bazate pe economia legii rurale, ele totuși n'ar putea face de a se da altă interpretare, al. I din acel articol, de cât aceea de inalienabilitate absolută;

Că dar ast-fel fiind și într-o cât atât din actele prezentate de Profira Grigore Tănase Gârleanu, cât și din declarațiunile părților se constată că pământul reclamat de Ruxandra Gh. Filip aparținut defunctului ei părinte I. Volintiru, dat acestuia în virtutea legii rurale, și că Ioan Volintiru l'a trecut prin vîndare păratei Profira Grigore Tănase Gârleanu, posterior constituției de la 1884, aceea vîndare nu este valabilă, și prin urmare părata Profira Grigore Tănase Gârleanu, cată a fi obligată a lăsa în stăpînirea reclamantei, ca fiică legitimă a lui Ion Volintiru, pământul reclamat, și pe care aceasta l' detine de la Ion Volintiru, în baza actelor de vîndare transcrise de acest tribunal sub No. 357 din 9 Decembrie 1886 și 29 din 21 Ianuarie 1887;

Avend tot-o dată în vedere că reclamanta s'a servit în acest proces cu act de paupertate și dar părata ca parte căzută în proces urmează a despăgubi pe Stat cu suma de șasezeci și opt lei cinci-zeci bani (68 lei 50 bani) taxele de timbru ce urma a se întrebuița în cauză și portăreilor acestui tribunal două-zeci și doi lei și două-zeci bani costul citațiunilor;

Pentru aceste motive, tribunalul în majoritate admite reclamațiunea Ruxandrei Gh. Filip; și obligă pe Profira Gr. Tănase Gârleanu a lăsa în stăpânirea reclamantei cele două fălci de pământ.

(ss) G. Străjescu, A. Gorovei.

OSEBITĂ OPINIUNE

Sunt de părere a se respinge acțiunea reclamantei pentru următoarele motive.

Constituția prin art. 132 nu face alt ceva de cât prelungește termenul inalienabilității pământurilor date foștilor călăși, prin legea rurală de la 1864 care inalienabilitate espiră peste zece ani, încă pe un termen de 32 ani, principiu care există și în vechea constituție, întinzând această inalienabilitate și la pământurile in-surașeilor și ale locuitorilor cari au cumpărat, sau vor cumpăra, în loturi mici, pământ de la Stat. Pentru ca legiuitorul constituant să fi avut intențiunea a decreta în mod absolut inalienabilitatea unor asemenea pământuri contra dispozițiilor vechei constituțiuni și a legilor prin care s'a dat aceste pământuri, trebuia ca aceasta a sa voință să fie manifestată, sau să rezultă cel puțin din dezbaterile care au avut loc în constituantă la votarea acestui articol;

Având în vedere că dezbaterile care s'a urmat în constituantă asupra articolului 132 sunt relative mai mult la schimburi și la alienabilitatea locurilor de casă ale locuitorilor coprinși în raza comunelor urbane, iar în ceea ce privește inalienabilitatea pământurilor foștilor călăși rezultă mai cu seamă din cuvântarea raportorului delegaților din Senat (Moni⁴. No. 134/84 pagina 1975) că intențiunea atât a Camerei cât și a Senatului a fost prin arătarea acestui articol în prima parte că să se prelungească inalienabilitatea încă pe 20 ani; și fiind socoteală că după legea rurală și vechea constituție mai urma a trece încă zece ani, până când asemenea pământuri nu se putea înstreina, a făcut calcul (propria expresiune a raportorului) și a fixat inalienabilitatea încă pentru 32 ani; că aceasta a fost intențiunea legiuitorului rezultă și din termenii art. 132 «sunt și vor fi inalienabile» prin care pe de-o parte consacră inalienabilitatea care exista în legile anterioare, iar pe de-alta, a prelungit această inalienabilitate, încă pe 32 ani, coprinzând și pământurile date în loturi la 1881;

Având în vedere că într'o lege constituțională prevădându-se numai principiile generale, iar reglementarea lor urmând a se face în urmă, prin legi speciale, nu se poate deduce din principiul general înscris în acest art. că legiuitorul constituant să fi voit a modifica principiul inalienabilității din legile existente, de oare-ce pe lângă cele alte motive expuse, nu se vede interesul social care să'l fi determinat la aceasta;

În adevăr: atât legiuitorul din 1864 cât și acel din și 1881 au voit a crea proprietatea încă în comunele rurale pământurile să fie în mâna cultivatorilor săteni; prevădând însă că sătenii la început nu are să 'și dea seama de importanța dreptului ce li se dă, și poate vor înstrăina aceste pământuri (ceia ce s'a și întâmplat până la 1879) a prescris la 1864 inalienabilitatea acestor pământuri pe 30 ani, permițând ca asemenea înstreinare să se facă către comună sau vre-un alt consătean, însă aceștia să nu poată cumpăra mai mult de cât se împroprietărise un frunțas la 1864 adică, 11 pogoane în Muntenia și 5 $\frac{1}{2}$ fălci în Moldova, iar la 1881 art. 58 din legea înstreinării bunurilor Statului (de la 1881) prevede că pământurile ce se dau locuitorilor pe moșiile Statului, nu se pot înstreina de cât tot către comună sau alt

consătean, cum prescrie legea din 1864. Din aceste dispozițiuni legislative rezultă că preocupățiunea legiuitorului, înainte de constituanta din 1884 a fost: ca în comunele rurale, nici un locuitor sătean să nu înstreineze la alte persoane de cât consătenilor săi pământurile rurale, iar pe d'alta, ca nici un asemenea locuitor să nu aibă mai mult pământ de cât maximul prevăzut de lege, permițând însă celor împroprietăriți, care din diferite cauze nu ar putea sau nu ar voi a rămâne proprietari, ca să vină pământurile lor la alți consăteni fără pământ; asemenea vinđări de la sătean la sătean, legiuitorului îi era indiferente, prin faptul că pământurile în cantitate fixate de densus, se găseau în mâna cultivatorilor săteni; scopul său era pe deplin ajuns;

Având în vedere că și constituanta de la 1884 tot această preocupățiune a avut'o, ca asemenea pământuri să rămăie cultivatorilor săteni; că constituanta să fi voit a lega exclusiv pe cel împroprietărit de asemenea pământuri, pentru noui considerațiuni sociale, contrariu legilor anterioare, aceasta nu rezultă nici din termenii întrebunțați în art. 132 nici din dezbaterile care a avut loc la votarea acestui articol; de altmintrelea, inalienabilitatea absolută, nu s'ar justifica nici în interesul chiar al cultivatorilor săteni, de oare-ce asemenea pământuri prin succesiune abintestat, s'ar dovedi în cantități așa de neînsemnate, că nici o cultură nu ar fi posibilă pe dênsele;

Având în vedere că aliniatul art. 132 din constituție prin care se permite că prin legi speciale să se poată înstreina locurile de case ale locuitorilor, coprinși în raza vre-unii comune urbane, învederează și mai mult că inalienabilitatea nu este absolută, și că în constituție este decretat numai principiul general, reglementat deja prin legile existente, în ceea-ce privește întinderea acestei inalienabilități pentru săteni, împroprietăriți la 1864 și 1881, iar pentru cazul nou prevădută a înstreinării locurilor de casă, s'a admis principiul înstreinării, lăsând grija ca reglementarea lui să se facă prin legi speciale; că de asemenea din faptul că s'a prevădută în constituție schimbul care se putea face și dupe legea interpretativă din 1879, nu se poate deduce intenția legiuitorului că a voit a interzice în mod absolut asemenea înstreinări abrogând legile anterioare, de oare-ce această dispozițiune era necesară să aibă caracter constituțional pentru pământurile date în loturi prin legea din 1881 în care nu se prevede asemenea schimburi, iar pentru cei împroprietăriți la 1864 nu s'a făcut de cât a se repeta dispozițiunea trecută în legea interpretativă din 1879.

Pentru aceste motive cred că pământurile rurale se pot înstreina și după constituția actuală în marginile și sub condițiunile prevădute în legea rurală din 1864 și în legea interpretativă de la 1879.

(ss) A. Radian.

INFORMAȚIUNI

Din cauza că solemnitatea deschiderii Curților și tribunalelor are loc luni 2 Septembrie, ziarul nostru va apare Marți 3 Septembrie cu importantul discurs de deschiderea anului judecătoresc ce se va pronunța de d-nul G. Filitti procuror general pe lângă Inalta Curte de Casație dinpreună cu răspunsul ce se va rosti de d-l C. E. Schina Președintele al acei Inalte Curți.